

Kinga Doleżal-Kijo
Cecylia Grzelka

Przy progu

e-bookowo.pl
wydawnictwo Internetowe

Kinga Doleżał-Kijo
Cecylia Grzelka

Przy progu

© Copyright by Kinga Doleżał-Kijo, Cecylia Grzelka & e-bookowo

Korekta: Marta Bluszcz

Skład: Katarzyna Krzan

Zdjęcie na okładce: Wiktoria Kowalczyk, Martyna Grzelka

ISBN e-book: 978-83-8166-350-2

ISBN druk: 978-83-8166-351-9

Wydawca: Wydawnictwo internetowe e-bookowo

www.e-bookowo.pl

Kontakt: wydawnictwo@e-bookowo.pl

Wszelkie prawa zastrzeżone.

Kopiowanie, rozpowszechnianie części lub całości
bez zgody wydawcy zabronione

Wydanie I 2023

„Naród, który odcina się od historii, który się jej wstydzi, który wychowuje młode pokolenie bez powiązań historycznych – to naród renegatów!”

Bł. kard. Stefan Wyszyński

Wstęp

Czytelniku! Właśnie trzymasz w ręku wyjątkową książkę. Inną niż wszystkie. Jej akcja nie dzieje się za górami, za lasami, ale w środkowej Polsce, w uroczej wsi Zapady. Wieś swoją nazwę wzięła od kościoła, który zapadł się w polodowcowym jeziorku. Historie, opowiadania, legendy, nawet bajki – to wszystko jest w tej książce, ale przede wszystkim są ludzie, którzy żyli naprawdę.

W Zapadach pod numerem 1 miała swoje gospodarstwo rodzina Kijów. Nie byli to żadni komornicy czy wyrobnicy, ale gospodarze! Za Kijami wieś przed pomiarami ciągnęła się krętą nitką kolejnych zagród usytuowanych wzdłuż rzeki. Jedna z nich należała do rodziny Durów, która gospodarowała na całych trzydziestu morgach. Te rodziny spotykały się, a nawet jeden z Durów wziął Kijównę za żonę.

Dwie rodziny, dwie autorki, dwa rozdziały książki, a wszystko spięte klamrą prawdziwych, ale i prawdopodobnych zdarzeń zainicjowanych zapisami z ksiąg parafialnych i historii powszechnej naszego kraju. Piszemy zatem, jak być mogło. Często było dokładnie tak, jak w naszych opowiadaniach!

Drogi Czytelniku! Zachęcamy i Ciebie do badania dziejów Twojej rodziny. Poznawanie ich to najwspanialsza przygoda i podróż w czasie. Tymczasem poznaj dzieje naszych przodków. Stań przy progu, przy oknie naszych starych domów.

Zapraszamy: Kinga, z domu Kijo i Cecylia, z domu Dura.

Słowo wstępne

Poproszono mnie o przeczytanie tego tomu opowiadań i napisanie kilku słów wstępu. Książka, jaką dano mi do rąk, składa się z historii, których akcja rozgrywa się tuż obok nas, ale kilkaset lat temu. Postacie występujące w książce nie są fikcyjne. Są to przodkowie autorek. Książka ta jest wynikiem wieloletnich badań historycznych autorek. Dzięki tym badaniom ustaliły, jak wyglądało niegdyś życie.

W książce są też odniesienia bezpośrednio do Janisławic. Bohaterowie jednego z opowiadań uczestniczą w Nabożeństwie Bractwa Różańcowego w naszym kościele św. Małgorzaty Dziewicy i Męczennicy. Reszta historii opowiedzianych w książce zdarzyła się w pobliskich Byczkach, Zapadach, Płyćwi i Godzianowie. Opowiadania bezpośrednio mówią o kwestiach często współcześnie pomijanych, takich jak problemy niedostatecznego wykształcenia ludności, śmierci i biedy. Problemy istotne w roku 1800 nadal są aktualne.

Uniwersalną wartością tej książki jest niewątpliwie zwrócenie uwagi na ponadczasowe znaczenie rodziny i wspólnoty Kościoła. Z treści opowiadań jasno wyłania się potwierdzenie tezy, że człowiek właśnie w rodzinie silnej Kościołem może osiągnąć pełnię szczęścia i spełnienia.

Książka zmusza do przemyśleń i daje szansę na mądre spojrzenie na swoje własne życie przez pryzmat losów naszych poprzedników. Po lekturze poniższych opowiadań nasuwają się różnorakie pytania i jest to duży walor tej publikacji.

Ks. Stanisław Góraj

Proboszcz parafii św. Małgorzaty Dziewicy

i Męczennicy w Janisławicach

Zwielkim zainteresowaniem przeczytałem sagę rodzinną autorstwa Pani Cecylii Grzelki. To historia Zapad i sąsiednich wsi, zapisana w postaciach z krwi i kości: Michała, Zuzanny, Pawła, Karola, Jana i tylu innych... Ich życie pełne było wydarzeń, w których radość przeplatała się ze smutkiem, a nawet z żalem czy żalobą. Wszystkie one poszłyby w zapomnienie, gdyby nie zostały ożywione na kartach tej książki. Nie sposób bez wzruszenia doczytać jej do końca.

Niech opowiadania w niej zawarte będą dla nas i następnych pokoleń nie tylko wspomnieniem przeszłości, ale przede wszystkim nauką życia, umiłowania tradycji i wiary oraz lekcją szacunku dla drugiego człowieka.

Z poważaniem

Ks. Tadeusz Jaros

Proboszcz parafii Maków

Spis treści

Wstęp	5
-------	---

Część A. Rodzina Kijów

Kamień	9
Tato, pozwólcie się żenić	20
Została tylko herbata	30
Oby tylko przeżył	47
Skąd pochodzi nazwisko Kijo?	55
Opowieść o pochodzeniu nazwiska	56
Karczma „Byk” w Byczkach	58

Część B. Rodzina Durów

Zamiast wstępu	67
Michał	70
Paweł	73
Zapady	77
Karol 1809-1859	81
Jan z pierwszą żoną	91
Jan z drugą żoną	93
Jan z trzecią żoną	96
Komasacja	98
Las	102
Testamenta	111
Zakończenie	114

Kinga Doleżał-Kijo - absolwentka Uniwersytetu Warszawskiego i Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego. Z zawodu filolog, prawnik i tłumaczka języka czeskiego. Z zamiłowania genealog, etnolog, historyk i religioznawca. Autorka książki *330 lat dziejów rodziny Kijo* (2017) i artykułów w wielu czasopiśmie. Zawsze pozostaje dumna ze swoich korzeni, a inspiracje i siłę do licznych inicjatyw czerpie z doświadczania swoich przodków.

Cecylia Grzelka - absolwentka Zarządzania w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Skierniewicach oraz Menedżerskich Studiów Ekonomiczno-Prawnych w Państwowej Uczelni im. Stefana Batorego w Skierniewicach. Menedżer własnej osoby, z pasji animator kultury, etnograf, folklorysta, genealog. Z dumą i estymą nosi strój ludowy, wyrażający jej książeczką tożsamość. Należy do Klubu Literackiego SOPeL w Skierniewicach. Pisze prozę i wiersze, przesiąknięte optymizmem, wiarą i folklorem.

Przeczytaj historie naszych przodków Kijów, Durów i ich sąsiadów z Byczek, Zapad, Płyćwi, Janisławic.

Może odnajdziesz tam i swoją przeszłość, a może także przyszłość?

Stań przy progu domu, który gościnnie zaprasza...

To historia Zapad i sąsiednich wsi, zapisana w postaciach z krwi i kości: Michała, Zuzanny, Pawła, Karola, Jana i tylu innych... Wszystkie one poszłyby w zapomnienie, gdyby nie zostały ożywione na kartach tej książki. Nie sposób bez wzruszenia doczytać jej do końca.

Ks. Tadeusz Jaros

proboszcz parafii św. Wojciecha Biskupa i Męczennika w Makowie

Uniwersalną wartością tej książki jest niewątpliwie zwrócenie uwagi na ponadczasowe znaczenie rodziny i wspólnoty Kościoła... Po lekturze poniższych opowiadań nasuwają się różnorakie pytania i jest to duży walor tej publikacji.

Ks. Stanisław Góraj

proboszcz parafii św. Małgorzaty Dziewicy i Męczennicy w Janisławicach